

NICULESCU

Secretele viselor

...ȘI CE ASCUND ELE

Tobie Nathan

Tobie NATHAN

SECRETELE VISELOR

...ȘI CE ASCUND ELE

Traducere: LAURA MAXIM

NICULESCU

Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României

© 2016 Odile Jacob

Titlu original: *Les secrets de vos rêves*, par Tobie Nathan

© Editura NICULESCU, 2018

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 312 97 83

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 385, 021 312 97 82

Redactor: Liliana Scarlat

Tehnoredactor: Dragoș Dumitrescu

Coperta: Carmen Lucaci

ISBN 978-606-38-0211-9

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial **OXFORD UNIVERSITY PRESS** în România.
E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

Cuprins

Introducere. Primele cuvinte, primii pași 11

PARTEA I

Visul și interpretarea acestuia

Capitolul 1

Ce s-a schimbat în perceperea viselor 17

PARTEA A II-A

Visul este o trăire sufletească

Capitolul 1

Visarea unui proces biologic 47

Capitolul 2

În căutarea soluțiilor 52

Capitolul 3

Vise în care se simte ezitarea 56

Capitolul 4

Vise despre pierderea reperelor 60

Capitolul 5

Vise despre luarea unor decizii 65

Capitolul 6	
Vise premonitorii	70
Capitolul 7	
Visul-enigmă	74
Capitolul 8	
Suprapunerea a două evenimente	78

PARTEA A III-A

Vis și coșmar

Capitolul 1	
Coșmarul: un vis ratat	85
Capitolul 2	
Coșmarul-paralizie	91
Capitolul 3	
Coșmarul-semnal de alarmă.	96
Capitolul 4	
Coșmarul care te îndeamnă să iei atitudine	101

PARTEA A IV-A

Visul este altcineva

Capitolul 1	
Visul-ghid	109
Capitolul 2	
Visul înșelător	114
Capitolul 3	
Visul-soluție	119

Capitolul 4	
Visul în care ni se pune o condiție	125
Capitolul 5	
Visul inversat	131
Capitolul 6	
Visul toxic	137
Capitolul 7	
Visul-ezitare	143
Capitolul 8	
Visele-program	148

PARTEA A V-A

Câteva vise așa-zis „tipice”

Capitolul 1	
Când te visezi la un examen	155
Capitolul 2	
Când visezi morți	161
Capitolul 3	
Visele în care cădem	167
Capitolul 4	
Când visezi dinți	172
Capitolul 5	
Nuditatea în vis	177
Capitolul 6	
Vise despre pierderea bagajelor, a portofelului, a actelor de identitate, a carnetului de cecuri, a cardului bancar, a pașaportului etc.	181

Capitolul 7	
Când îți visezi propria moarte, când visezi că ai murit.....	189
Capitolul 8	
Încă un vis despre moarte și metamorfoză.....	194

PARTEA A VI-A

Vise și mituri

Capitolul 1	
Secvență mitologică într-un vis	201
Capitolul 2	
Vise cu șerpi, crocodili și animale periculoase, care atacă de la talie în jos	206
<i>Concluzie. A trăi și a visa .....</i>	<i>211</i>
<i>Index al temelor din vise .....</i>	<i>215</i>
<i>Index al problemelor tratate de vise.....</i>	<i>216</i>

INTRODUCERE

Primele cuvinte, primii pași

Tocmai îmi terminasem studiile și începeam deja să ascult persoanele care aveau probleme, să le ascult întrebările, nedumeririle și, de fiecare dată, detaliile despre vise. Eram psiholog! Ar trebui să analizăm cuvântul pe îndelete, plecând de la etimologie: „Cel care știe să vorbească despre suflet, care are ceva să spună despre acesta.” Nu asta ne învață la facultate!

Primul pacient mi-a trecut pragul în anul 1972 – în curând, se împlinesc, deci, 46 de ani – și îmi amintesc că l-am întrebat: „Ați visat noaptea trecută?...”, iar răspunsul lui a fost „Nu! Am dormit adânc!...” De parcă faptul că a visat ar fi indicat un somn agitat, un dezechilibru în organism. Este o idee des întâlnită, dictată de un raționalism pe care îl confundăm cu rațiunea; o gândire comună care tinde să denigreze visele din cauza caracterului lor enigmatic, de imagini ale nopții. Dimpotrivă, să visezi este o șansă, un dar oferit de natură, iar să ne amintim ce am visat este o binecuvântare!

Am început să ofer consultații de etnopsihiatrie încă din anii 1980, primind, de-a lungul timpului, persoane din toate

părțile lumii, precum Maghreb, Africa Subsahariană, America de Sud, India, China, Vietnam, Afganistan, Orientul Mijlociu, în funcție de conflictele din lume. De fiecare dată când au acceptat să-mi vorbească despre visele lor, am constatat că acestea schițau un drum presărat de idei bogate și complexe și mereu deschideau calea către un nou mod de a elimina problemele de zi cu zi. Acești pacienți, care proveneau adesea din țări îndepărtate, m-au învățat că, deși fiecare cultură avea propriul mod de a povesti și de a interpreta visele, toate le acordau o atenție deosebită, precum unui demiurg invizibil.

De-a lungul anilor, având exemplul lor, m-am obișnuit să văd visele drept ghid și, în sinea mea, creștea dorința de a arăta cât mai multor oameni cum să citească sfaturile venite din tenebre. Am avut norocul să ascult poveștile a sute de vise, pe care mi le-au trimis cititorii revistei *Psychologies Magazine*, vise ce au constituit materia primă pentru această carte. În paginile ei veți găsi descrierea exactă a viselor, precum și fragmente din viață, ce se regăsesc mereu în vise. Vom vedea cum, cu ajutorul celui care a visat, putem trece de la descrierea visului la interpretarea lui și de la interpretare la sfaturi practice, în scopul de a face posibilă îndeplinirea visului în viața reală.

Consider că nu există interpretări predefinite ale viselor, ci un parcurs interior care aparține celui care visează, singurul în măsură să arate drumul printre circumvoluțiile gândurilor. Nu vom regăsi aici nici un dicționar de simboluri, nici interpretări standard ale nu știu cărui vis „tipic”, ci mai degrabă o metodă de a ne ascuți mintea în așa fel încât aceasta să poată interpreta visele. Sunt convins că fiecare cititor va fi, la finalul cărții, mai familiarizat cu lumea viselor, mai curios în privința propriilor vise și mai deschis la nenumăratele posibilități pe care ni le oferă viața.

În timp ce scriam această carte, mi-am adus aminte de o povestioară foarte veche, un fel de fabulă, pe care mi-o spunea mama când eram copil – trebuie să fi avut 4 sau 5 ani. Îmi spunea că în fiecare zi primim un suflet nou, care ni se strecoară în corp când ne trezim și rămâne acolo toată ziua. O întrebam cum se face că putem să povestim amintirile din ziua anterioară, dacă primim mereu un suflet nou. Explicația era că, în timpul nopții, sufletul din ajun povestea amintirile sufletului care venea a doua zi, într-o întâlnire secretă numită „vis”. De aceea, adăuga ea, trebuie să dormim suficient de mult, ca să lăsăm timp sufletelor să-și vorbească.

Este o povestioară interesantă, ce are un anumit sâmbure de adevăr. Visul este cel care ne permite să rămânem neschimbați și, în același timp, să ne schimbăm!

CAPITOLUL 4

Vise despre pierderea reperelor

Un vis destul de des întâlnit este, cu siguranță, acela al pierderii reperelor, în care căutăm coordonatele spațiale și temporale, în care ne căutăm drumul, ne întoarcem, ne învârtim în cerc... Dar trebuie spus că a face să dispară reperatele este tocmai chintesența visului, consecință probabilă a relaxării musculare în timpul somnului REM. Slăbirea tonusului, mai întâi, apoi apariția unor senzații, zgomote, mirosuri, ne introduc într-o lume diferită, o lume îndepărtată. Visul poate fi asemănat cu o călătorie... într-un alt timp – amerindienii, aborigenii din Australia îl denumesc „timpul visului” – dintr-un alt loc, într-un spațiu ce are propriile legi și obiecte și, eventual, niște puncte fixe.

Cu siguranță există o dinamică paradoxală a acestor vise, care, în desfășurarea lor, îl duc pe cel care visează pe un drum greșit, rămânând concentrat pe căutarea acestui ipotetic punct fix.

Așa se întâmplă și în visul lui Annie, pe care îl povestesc aici și pe care ea mi l-a prezentat ca pe o enigmă anxioasă.

Visul 4

„Nu mai știu unde sunt”

Este un vis pe care îl am foarte des, de mai bine de douăzeci de ani. Forma lui variază câteodată, dar rezultatul este tot timpul același. Ajung într-un loc și, ușor-ușor, lucrurile se complică. Mă pierd sau dau de cineva care mă întrebă ceva, abătându-mă de la drumul meu... Imaginea străzilor se modifică atât de tare, încât nu mai știu unde mă aflu... sau se ivesc alte peripeții care mă însoțesc pe drumul meu spre nicăieri. Totul se complică fără să vreau și nu mai ajung niciodată unde trebuie. Sunt pierdută! Visul ăsta îmi lasă un gust amar. Eșecul repetat la nesfârșit ajunge să mă obosească.

ANNIE, 68 de ani, pensionară, Bearn

Când am început să discutăm, Annie mi-a spus că, pentru ea, acest vis este vizualizarea eșecului și a reproșurilor pe care și le adresează neîncetat sieși, de ceva ani buni. Am fost surprins: despre ce eșecuri era vorba? Momentele foarte dificile prin care a trecut într-un anumit moment al vieții ei... Dar toate acestea aparțineau trecutului! De atunci, ea și-a continuat drumul, în ciuda obstacolelor, fără să cadă pradă disperării.

Annie este o luptătoare! Simțeam asta din felul în care vorbea. Chiar și din cuvintele pe care le folosea pentru a se descrie.

Mi-a povestit despre căsătoria ei cu o figură cunoscută din provincie, un bărbat înstărit, de bani gata, leneș și mincinos. Cum nu prea se pricepea la afaceri, firma lui era în fiecare zi cu un pas mai aproape de faliment, însă ei îi ascundea asta.

Împrumuturi, datorii, operațiuni bancare dubioase... S-a lăsat pradă eșecului. Căsătorită în regimul comunității legale de bunuri, Annie a ajuns să afle ce este falimentul, a fost asaltată de executori judecătorești în zorii zilei, facturi cu sume exorbitante... A fost nevoită să își suflece mânecile și să înceapă să muncească. Și chiar asta a făcut!

Împreună, ne dăm seama că visul ei ar putea, într-adevăr, să facă referire la aceste temeri mai vechi, transformarea străzilor, de exemplu, atât de mult încât nu mai recunoștea locul în care se afla, la fel cum, în acele timpuri grele nu mai recunoștea nici bărbatul lângă care trăia, nici situația pe care el i-o impunea. Un șoc puternic a avut în ziua în care s-a anunțat falimentul, apoi sentimentul de alienare apărut cu siguranță în momentul în care s-a trezit dintr-odată săracă, pe când ea se credea bogată... Și atunci era speriată și se simțea derutată.

Însă de ce această insistență asupra nenorocirilor trecute care să revină în mod frecvent să îi bântuie nopțile? La anumite persoane se poate observa trăinicia temerilor străvechi transpuse, de-a lungul anilor, în vise pe care le numim „traumatizante”. Dar, în general, aceste persoane nu au reacționat la frică, ci au experimentat-o în mod pasiv, fără a se putea apăra. Cu siguranță, nu este și cazul lui Annie, care, în fața colapsului financiar, s-a pus imediat pe treabă. Nu s-a dat înapoi de la nimic. Era obsedată de un singur gând: să-i ferească pe copii de orice lipsuri. Cum se poate atunci să visezi același lucru repetat până în ziua de astăzi?

Dacă un vis se repetă astfel, atunci el insistă și se impune deoarece conține o decizie existențială, o alegere în viață de care ne-am legat printr-o promisiune interioară...

Ea recunoaște ceva asemănător. Când și-a dat seama de catastrofă, și-a jurat că nu-și va lăsa niciodată copiii la greu. Să fie oare aceasta promisiunea de care vorbesc?

Și-a reluat studiile, lucrând în același timp, a învățat o meserie, a câștigat un ban și încet-încet a reușit să se pună din nou pe picioare. Trăgând din greu, nedormind decât câteva ore pe noapte, fără duminici libere sau alte zile de concediu, a întâlnit un bărbat pe care și astăzi îl vede ca pe „dragostea vieții ei”.

Fusese cu adevărat o dragoste la prima vedere. Atunci și-a lăsat soțul și copiii pentru a pleca în lume cu el. Dar asta nu a durat mai mult de șase luni, fiindcă un simț al datoriei cu care nu a știut să se lupte a adus-o înapoi acasă. De atunci, bărbatul respectiv și-a refăcut viața. Ea și-a impus să nu-l mai vadă, dar încă mai trăiește cu amintirea lui în minte.

În acest moment al discuției, ea crede că celălalt capăt al acestui drum pe care îl pierde tot timpul în visele sale, această iluzie care se îndepărtează cu cât se apropie mai mult este chiar el, tocmai acest bărbat!

Astăzi, copiii au crescut. Sunt niște adulți independenți care își câștigă singuri existența. Annie nu ar mai trebui să fie prizoniera acestei promisiuni de demult, pe care visul ei i-o reamintește în mod frecvent. Astfel, mi-a venit o idee. M-am gândit că prima promisiune pe care și-a făcut-o ei înseși, și anume de a nu-și mai abandona copiii niciodată, s-a repetat într-un fel de pact cu o putere divină, un sfânt, o sfântă... Ca și cum ar fi spus: „O să renunț la bărbatul vieții mele, dacă le dai copiilor mei sănătate și noroc.” În continuare vă voi prezenta sfatul pe care i l-am dat:

Sfatul meu

Atunci ce ar putea să vă elibereze de această promisiune din trecut, care vă obligă să nu vă mai revedeți niciodată jumătate? În niciun caz voința dumneavoastră – nu duceți lipsă de asta! Doar o putere, ceva mai puternic decât dumneavoastră, care vă depășește ar putea să vă dezlege. Mi-ați destăinuit, dragă Annie, că vă plăcea să-i aprindeți câteodată o lumânare Sfintei Rita, patroana cauzelor pierdute. Faceți asta și acum! Cereți-i să vă elibereze de promisiunea făcută, să vă redea libertatea...

CAPITOLUL 5

Vise despre luarea unor decizii

În zilele noastre, visele cu fostul partener, soții sau soțiile de demult, sunt foarte frecvente, la fel ca, fără îndoială, visele cu mai multe soții, în societățile poligame. Dacă regimul nostru matrimonial este unul monogam, viața noastră de zi cu zi în interiorul grupurilor din ce în ce mai numeroase, rupturile noastre amoroase, noile noastre cunoștințe, cele care se sfârșesc și cele ce rămân în fază incipientă ne populează gândurile, fan-teziile și visele. Sub regimul unei poligamii virtuale, în adâncul nostru rămânem fascinați de multitudinea de posibilități.

Pe cine să alegem, alături de cine să ne construim existența o anumită perioadă de timp? De multe ori am luat o hotărâre. Dar ne mai rămân cele pe care nu le-am luat, șansele pe care le-am ratat, ezitățile și evitățile noastre. Acestea sunt permanente. Reapar sub orice formă, în gândurile și în visele noastre, pentru a rescrie povestea sau pentru a o continua, fie chiar și numai virtual.

Reaparițiile acestea merită să fie interpretate. Aduc o lumină nouă asupra prezentului, generează noi idei pentru viitor. Sunt

lecții din experiențe și strategii de viață. Iată și ceea ce a visat Laetitia, un exemplu tipic:

Visul 5

„Fostul meu soț mă privește făcând sex”

Fostul meu soț intră valvârtej în casa mea, însoțit de șeful lui. Și-au petrecut noaptea făcând sex, pe rând, cu o clientă. Amândoi se laudă cu felul în care a făcut fiecare sex cu această tânără. Atunci, fostul meu soț îi propune șefului său să facă sex cu mine, iar el să ne privească. În vis, sensibilizată de divorțul meu recent, accept, fără să simt nici plăcere, nici dezgust. După actul sexual, mă îmbrac tristă, în liniște. Mă trezesc profund scârbită. Și apoi mă simt foarte rău...

LAETITIA, 47 de ani, Lyon

Tristețe în vis, amărăciune la trezire... Laetitia se simte murdară, pentru că s-a lăsat pradă unui act sexual lipsit de dragoste. Nedumerită, ea se întreabă dacă nu cumva prin acest vis se dovedește că ar avea înclinații perverse. Ea însă nu se perchepe ca fiind astfel. Dar a tras această concluzie după câte a citit sau a auzit pe ici pe colo despre capacitatea viselor de a scoate la iveală dorințe refulate... Toate astea or fi adevărate?

În timpul conversației noastre telefonice, am liniștit-o. Nu trebuie să privim lucrurile așa. Visul nu este fotografia subconștientului nostru, ci un fel de pariu asupra viitorului. Și apoi am vorbit despre soțul ei, despre fostul ei soț... Cea mai mare dezamăgire a vieții ei, un declin existențial, ca un decor care se prăbușește, lăsând loc unui câmp de ruine.

Mi-a povestit despre simbioza pe care a nutrit-o timp de douăzeci și cinci de ani cu el, universul pe care îl construiseră în doi. S-au cunoscut la douăzeci de ani, au descoperit dragostea împreună... și viața. Ambii încă studenți, s-au încurajat unul pe celălalt și și-au finalizat cu succes studiile. El și-a creat o situație bună, iar ea și-a găsit o meserie pe placul ei, care i-a adus împlinirea profesională și i-a permis să-și lase creativitatea să zboare. Era o relație „tradițională”: el era, în același timp, soțul și îndrumătorul ei, căpitanul navei lor.

Dar, într-o zi, a descoperit că el ducea o viață dublă, având de ani buni o relație cu o colegă de birou. Luat la întrebări, el a negat. Laetitia a apelat la serviciile unui detectiv. Și-a băgat nasul în înșelătoriile și minciunile lui, l-a constrâns să-și recunoască infidelitatea. Și, de atunci, e un dezastru! Despărțire, avocați, certuri, divorț... Iar uneori se întreabă: nu ar fi fost mai bine să nu știe nimic, să nu vadă nimic? Eu am reacționat: să vedem. Să vedem ceea ce nu ar fi trebuit să vedem. Este tocmai ideea principală a visului.

În visul său, Laetitia se vede complăcându-se într-o relație perversă cu șeful soțului ei. Inversiune tipică viselor, având în vedere că ea a fost cea care a descoperit perversitatea soțului ei, ea a fost cea care a văzut ceea ce nu ar fi trebuit să vadă. Răsturnare de situație: în vis, voyeur-ul e cel care este văzut, în timp ce persoana surprinsă surprinde. Iar pasivitatea pe care și-o reproșă, iat-o transformându-se în acțiune.

Iată, așadar, primul mesaj al visului: pentru a ieși dintr-o situație delicată, este esențial să transformăm pasivitatea în activitate.

Ea a reușit să facă asta, însă motivată de furie, fără să creadă cu adevărat în această transformare. După ce s-au despărțit, Letiția a avut, o perioadă, o relație amoroasă cu un alt bărbat.

Simțea nevoia să-și dovedească ei însăși că încă mai era în stare să fie dorită. Această relație, care era o răzbunare evidentă pe soțul ei, nu a durat foarte mult timp. Dar, în cele din urmă, s-a cufundat într-o mare tristețe! Confruntarea i-a lăsat pe amândoi epuizați. Astăzi, soțul ei este la fel de trist ca ea. Nevoia de adevăr a Laetitei l-a blocat; orgoliul îl va împiedica de acum să mai dea înapoi.

O dublă aporie pe care o dezbat visele. Ea nu poate să accepte situația actuală care ar constrânge-o să se gândească la faptul că cei douăzeci și cinci de ani din viața ei au fost doar o iluzie, ba mai mult, nici nu se mai poate întoarce, pentru a se preface că nu a observat trădarea soțului ei. Soluția pe care o propune visul: are nevoie de o schimbare!

O fac să-și dea seama cât de uimită era de relația sexuală, din vis, cu șeful soțului ei, un om pe care nu l-a întâlnit niciodată în realitate. A avea o relație sexuală în vis cu un superior, un șef, o șefă, un ministru, președintele Republicii (ceea ce se întâmplă des) prezice o schimbare în modul de viață – visele despre promovările obținute în pat semnifică planificarea avansării în viață. Nu a visat el, Cezar, că s-a culcat cu mama sa, înainte să hotărască să cucerească Roma¹?

Iată, deci, decizia luată în vis. Decât să se străduiască să rezolve dubla aporie, mai degrabă avea nevoie să privească problema dintr-un alt unghi, metamorfozat. Să se concentreze

---

¹ În cartea sa *Viața lui Iulius Cezar*, Suetonius povestește că, pe când era magistrat în Spania și s-a oprit în fața statuii lui Alexandru, gândindu-se că la vârsta lui acesta cucerise deja lumea, Cezar a visat că își viola propria mamă. Ghicitorii îi interpretaseră visul amintindu-i că mama noastră a tuturor era pământul și că, prin urmare, lumea se va așeza la picioarele lui. La scurt timp Cezar a trecut Rubiconul și a preluat puterea în Roma.

mai mult pe plan profesional înainte să se gândească la o nouă relație amoroasă.

Iată, deci, sfatul pe care i l-am dat.

Sfatul meu

Această relație cu șeful fostului soț indică o posibilă schimbare în meseria dumneavoastră. În viața, relațiile sexuale sunt adesea teatrul vieții noastre profesionale, fără îndoială din cauză că petrecem mult mai mult timp negociind cu meseria noastră decât cu dragostea. Mi-ați spus că ați terminat un training care să vă permită să avansați. Sunt sigur că veți reuși. Permiteți-mi doar să traduc visul dumneavoastră printr-o formulă: „Mai independentă și mai puțin supusă, adică mai dornică de a fi diferită...”

